II. évfolyam 15 sz. ÁRA 3 LEI Oradea, 5690 Nissan 13. 1930 Április 11.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: ORADEA Piața M. Viteazul (Nagypiactér) 11/a TELEFON: 670. Megjelenik minden pénteken.

NÉPÜNK

ZSIDÓ HETILAP

Előfizetési árak:
BELFÖLDÖN
1 évre . . 160 L.
1/2 „ . . . 80 „
1/4 „ . . . 40 „
KÜLFÖLDÖN
1 évre
Magyarország P 10.
Slovensko . . Ck 60.
Austria . . . . S. 15.
Jugoslávia . D. 100.

Peszach.

Egyetlen zsidó ünnep sem tünik annyira szembetünően ki a zsidó törvények és zsidó népszokások folytán az év többi napjai közül, mint épen a Peszách ünnep. Ennek oka, hogy a zsidó nép szivéhez erősen hozzá van nőve, s ott is megtartják, hol egyébb zsidó ünnepeket már nem respektálnak. Hagyományai és szokásaival bele gyökeredzett és összenőtt a zsidó néppel.

Peszách! Ősrégi vágyaival és változatlan szabadság hymnuszaival, melyek örökké ujak maradnak. Peszách! *A zsidó szabadság ünnepe.* Ünnepli Egyiptomból való kivonulását, hol elődjei „Avodim hojini" Fáráó szolgálatában idegen érdekekért vért izzadtak. Ünnepli a rabszolgaságból való menekülését, midőn a kovásztalan tésztát a nap izzó hevével sütötték meg és ujjongtak a rabbilincsek összezuzásán. Ünnepli az idegen célok szolgálatába állitott testi és lelki energia felszabadultságának ünnepét, mellyel sulyos viszontagságok között is rohantak elődeink zsidó otthont, hazát szerezni, hogy a többi szabad népekkel együtt ujonghassanak, a szabadságnak és önálló népiségüknek.

Hasztalan igyekeznek némelyek, hamis teoriákkal a zsidóság üdvét idegen népek között keresni, azok csak ugy cselekszenek, mint az egyiptomi felügyelők, kik korbácsot fontak a zsidó kinszenvedések meghosszabitására. Ezeknek idegen tengerbe való elmerülése, kikerülhetetlen. Mig a zsidó nép jobbjai és józanabb része évezredes vágyakozásait fogja valóra váltani, ép ugy mint az egyiptomi zsidók tették évezredekkel ezelőtt. Városokat igyekszik emelni, de nem idegenek számára, hanem saját magának és ujra virágzó zsidó településeket a maga országában.

Nagyszerü munkát végez most a zsidóság. Visszafoglalja az ősi hont. Visszafoglalja azt a földet, melyet elődei elfoglaltak, mikor kivonultak Egyiptomból. Hogy még a honfoglalás kezdetén vagyunk, nem tesz semmit; nem szabad, hogy kétségbe ejtsen bennünket, inkább munkára kell sarkaljon bennünket. Büszkék lehetünk önmagunkra, mivel mi, népi egészünkben halhatatlanok vagyunk. Évezredeken át törekedtek elpusztitani bennünket, s mégis itt vagyunk, élünk, az a nép az, mely Egyiptomból kivonult és elfoglalni igyekszik azt az ősi hont. A széder est kedvessége, ami a mi könnyező nyomorunk kifejezője; szabadulásunk jelképe. Évezredeken át hamisitatlanul megült ünnep, örökéletünk és halhatatlanságunk bizonyitéka.

Büszkén ünnepeljük Peszáchot, a szabadság ünnepét, de az ünnep lényege nem merülhet ki a hagyományok szivnélküli megőrzésében és a dogmák megtartásában. Az ezek mélyén levő gondolatok és lelki formákba öntött érzés teszi a lényeget, mint ahogy a hagyományok szerint a széder-estéken az a fontos, hogy: כל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה משובח „ki mennél többet beszéljen Egyiptomból való kivonulásáról, az annál dicséretreméltóbb".

A beszéd gondolatot, a gondolat érzést fakaszt és az érzelmek adják meg az ünnep jelentőségét. Szabad-e a Peszách méltatását ugy elmondani szent nyelvünkön, mely féltve őrzött kincse népünknek, hogy azt értelmetlenül s unalomba hallgatná a család? Szabad e nekünk szabadság-ünnepünket szolgai lélekkel megülni? Szabad e nekünk ujjognunk a hazát foglalni induló ősök emlékén, ha az ősi Szentföld szivünkből ki volna vetve? Nem-e a ködös mult távoli meséje volna immár ez, ha nem töltené be lelkünket a jövőben vetett hit és bizalom, hogy kikerül még népünk a lelki szolgaságból és megalázottságból.

Peszách, a szabadság-ünnepe hozzon megujhodást és megváltást a tévelygőknek, kik a kibontakozást mindenfelé keresik. Csak az egyedüli helyest, csak egyedüli lehetőt nem látják, mely felszabadulásunkat jelenti nekünk, kik az egyiptomi fogság után is, egyik rabszolgaságból a másikba estünk.

Az ősi szabadulás történelmi emléke állitsa talpra a talajtvesztetteket és lássák be, hogy a zsidó jövő csak a cionizmus megvalósitásával jöhet el. Be kell vinnünk peszáchunkba ezt az érzést. Örvendjünk az ősi szabadulásnak, mikor atyáink vonultak az uj hon felé és dolgozzunk mi is az őshon uj megszerzéséért.

A Peszách שמורים ליל-jának, az őrzések éjszakájának uj hajnala derüljön és jöjjön népünk igazi szabadsága, mely az elnyomott zsidóságnak legszebb álma.

Wasserstrom Sándor

Országos Zsidó Pártot.

Nagyon helyénvalónak és időszerünek tartom a „Népünk"-ben propagált gondolatot, hogy a Zsidó Párt *késedelem nélkül* alakuljon meg.

A zsidóság közérdekü ügyeinek hatalmas *szószólója* lesz a Zsidó Párt. A zsidóságnak saját érdekében, kulturális, vallási, közgazdasági céljai megvalósithatása végett sürgős kötelezettsége, hogy a zsidó pártot megalakitsa.

A zsidóságnak vannak alkalmas, nagy tudásu kipróbált, munkaerejü vezetői, kiknek habozás, halogatás nélkül kötelessége az, hogy az általános óhajnak eleget téve, vegyék elő a pártalakitás régen vajudó kérdését.

Alakuljon meg itt a csatolt területeken a Zsidó Párt, ezt a példát követni fogja majd a régi Románia zsidósága.

Ha a többi pártok, a kormány, a hivatalos körök látni fogják, hogy a zsidóság lelkesedéssel, *nagy számmal* lép be a Zsidó Párt kötelékébe, ha látni fogják, hogy számbelileg is milyen erős és hatalmas a Zsidó Párt, sulyt fognak helyezni a vele való együttműködésre, *támogatásának* megnyerésére, s a zsidóság a Zsidó Párt erejére és tekintélyére támaszkodva, ki fogja vivni a maga jogos igényeit.

Az iskolák kérdése, az egyházak szervezeti szabályzata, az iskolák, zsidó kulturális intézmények állami támogatása, az állampolgárság rendezése, zsidó tanitóképezdék felállitása, az elemi, középiskolák nyilvánossági jogának kiküzdése és sok más probléma vár megoldásra, melyekért a Zsidó Pártnak harcolnia kell.

A zsidó jövő, a zsidó boldogulás érdekében tömörülnie kell a kibontott zászló alá minden öntudatos zsidónak. Örülök, hogy Nagyvárad zsidósága ki akarja venni a nagy, nemes munkából a maga jelentékeny részét!

Dr. Váradi Ödön

Az orosz pokolból.

A kommunista lapokban egy peszách-ellenes mozgalom indult meg a következő programmal:

1. Minden iparos, munkás, kolonista, peszách napokon dolgozzék ugy, mint hétköznap. 2. Senki sem menjen templomba. 3. Ne legyen nyoma sem a mácónak, vagy az egyébb peszách eledelnek a házban. 4. Minden zsidó a peszách hetében vallási szerelvényeit (tálisz tefilim) az asszonyok pedig szombati gyertyatartóikat ajándékozzák oda az iparositási alapra. 5. Minden zsidó lépjen ki a vallásközösségből s lépjen az atheisták szövetségébe. Amint látjuk: ugyan az, amit a kabalisták „szitróacheró" (másik oldalnak) a sátán oldalának nevezenek; egy fanatizmus az istentelenség szolgálatában. Az agitációban rejlő idegességből pedig látszik, hogy félnek attól, a szellemtől, amely a peszách megünneplésében megnyilatkozik. — Ezzel kapcsolatban a zsidó vértanuságról megkapó hireket közölnek Moszkvából. Mindenütt mácot készitettek közönséges lisztből, miután külön peszáchi lisztet kapni lehetetlenség. A tilalom ellenére mindenütt gyűjtöttek „moesz chitin"-re, a szegények peszáchi ellátására. A zsidóság rétegeiben erős a hit, hogy az országban uralkodó vallásellenes őrület nem tarthat már sokáig.

Egy polgári iskolai tanár antiszemitizmusa.

A Szolnok város képviselőtestületének hétfői ülésén, a zsidó hitközség kulturházának épitkezési tárgyalásánál Csépe Jenő polgári iskolai tanár tiltakozott a segély megadása ellen. Azt mondta, hogy a zsidók

a hazát többször megtagadták és nem érdemlik meg a támogatást, mert ugyis teleszivták magukat a magyarságból.

Abban is kételkedett, hogy kulturmunkát tudnának végezni.

Ez a hang természetesen visszautasitásban részesült a zsidóság jelenlevő képviselői részéről. Dr. *Hasznos* József hitközségi elnök rámutatott, hogy

a szolnoki zsidóság teljesen önzetlenül, nyolcvan százalékban fedezi a szegényház és csecsemővédő otthon kiadását.

Schwartz Sándor emlékeztet rá, hogy a kommün alatt, mikor a katolikus egyház kért támogatást, az egyik képviselő azt mondta: „Nem támogatás, hanem korbács kell a papoknak!"

Ekkor ő, élete kockáztatásával, kierőszakolta a segélyt.

Dr. Tóth Tamás polgármester félbeszakitotta a szónokot és mint egykoru szemtanu, maga is igazolta, hogy

Schwartz Sándor annak idején valóban életveszélynek tette ki magát a katolikus egyház kérelmének pártolásával.

Ezután a közgyülés nagy többsége megszavazta a szolnoki zsidó hitközség által kért hozzájárulást.

Miért esküdt ellenségei egyes rabbik a cionizmusnak?

Vallásosságból vagy más egyéb érdekből uszitják a zsidó népet a cionizmus ellen?

Már rabbi Élijáhu hagáón idejében megkezdődött a cionizmusi harc. A cionizmus ellenségei hosszú évekig tartó viták után belátták tehetetlenségüket. Belátták, hogy összes felsorolt vallási és gazdasági érveik összeomlanak, mint a kártyavár. A rabbik elmentek a vilnai gáonhoz mondván: Csak még egy utolsó kérdést akarunk hozzád intézni: — Tételezzük fel és fogadjuk el, hogy minden igaz amit a cionisták mondanak, hát miért ellenzi olyan sok pap? A Gáón felel: Üzleti érdek és hiuság. Ezt bizonyitja a szent Zóhár (Mózes IV. könyv 13-ik fejezet). — És szólt az Örökkévaló Mózeshez, mondván: küldj el férfiakat, hogy kikémleljék Kanaánt (Erecjiszráélt) amelyet én adok Izráél fiainak. Egy-egy férfiut atyai törzse szerint küldjenek. Mózes pedig elküldte őket Poron-pusztájából az Örökkévaló parancsára. Mindnyájan férfiak és Izrael törzsének fejei Ők. — A szent Zóhár kérdi és csodálkozik; Hogy is tudjuk megérteni, hogy a Tóra tanuskodik, amennyiben, a kiküldöttek a zsidó nép fejedelmei és kiválasztottjai voltak, miként lettek ezek Ciónellenes kémek? Hogyan lehet, hogy negyven nap multán, mikor visszatértek Erecjiszráél kikémleléséből rossz hirét terjesztették az országnak: Izráél fiai előtt, mondván; Az ország, melyen átvonultunk, hogy kikémleljük, oly ország, mely felemészti lakóit. Miként lehettek ily emberek okozói annak, hogy az egész meglevő zsidó község fölemelte szavát és azon éjjelen Izráél egész népe sirt és zokogott? A szent Zóhár felel: Ők önérdekből

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

beszéltek és adtak rossz tanácsot a zsidó népnek. Tették egyszerüen félelemből, mert féltek, hogy elvesztik hatalmukat. Ugy gondolták, ha netalán Izráel népe tényleg letelepedne Erecjiszráelbe, akkor ők megszűnnek Izráel fejei és vezetői lenni. Mózes esetleg más papokat és vezetőket fog kinevezni. Mert az ő tudásukkal és képzettségükkel csak a pusztába a (Galutba) érhetik azt el, hogy Izráel vezérei lehessenek, de Erecjiszráelben semmikép sem alkalmasak arra, hogy vezetőszerepet betöltsenek. Ezért tisztán önzésből és érdekből adtak rossz tanácsot a zsidó népnek. Ezért ugy ők, mint tanácsuk összes követői, büntetésül halált érdemelnek. Már akkor kezdődött pártoskodás és sikerült is a zsidó népet elámitani és, hogy zugolódjanak Erecjiszráel ellen. Először Mózes és Áron ellen zugolódtak. Bár meghaltunk volna Egyiptom országában, vagy a pusztában. A pártoskodás tüze annyira fellángolt, hogy az Erecjiszráel elleni gyülölet I-ten elleni zugolódásba ment át. Később azt mondották: Miért is visz bennünket az Örökkévaló Erecjiszráelba, hogy elessünk kard által? Feleségeink és gyermekeink ellenségeink martalékává lesznek. Bizony jobb lenne visszatérni Egyiptomba.

Tizenkét kiküldött volt, ebből tiz, tehát a többség Cion ellen és kettő (Jósuá és Kalev) Cion érdekében beszéltek. Éppen az ellenkezőt mondták. *Az ország, melyen átvonultunk, hogy kikémleljük, nagyon nagyon jó.* És ha az Uristen megkedvelt bennünket, hogy elvisz Erecjiszráelba, akkor ezzel oly országot ad nekünk, mely természetileg אשר הוא tejjel-mézzel folyó ország.

A nép eleinte nemcsak, hogy nem hallgatott Jósuá és Kálév szavaira, hanem még meg is akarták őket kövezni. A végén csak belátták, hogy nekik van igazuk. Kora reggel felkeltek és szóltak Mózesnek: Itt vagyunk, hogy elmenjünk arra a helyre (Erecjiszráelba) amit az I-ten mondott.

Ezen kémek tiz törzséből származó ivadékai képezik még ma is az ellenzéket. Egyáltalán nem vallási szempontból, hanem igenis üzleti érdekből és hiuságból ellenségei ők a cionizmusnak. Ők okozói a zsidó nép jelen szomoru sorsának. Tanulják meg látni zsidó nemzeti szemüvegen keresztül a kémekről szóló fejezetet, a Zohar és hasonlók kommentárjaival és akkor megértik a csodálkozók, hogy egyes papjaink, miért ellenzik a cionizmust? De egyuttal ráeszmélhetnek arra is, hogy nem a vallásért, hanem különféle magánérdekből prédikálnak a Cionizmus ellen.

Egyetlenegy papnak se higyjetek, kik Erecjiszráel ellen beszélnek. A hamis vallási köpenyeg mögött ott rejtőzik az önérdek. Mai nap a rabbiság hivatal, ép oly foglalkozás, mint más. Az iparigazolványt erre, a szent Zohar kommentárja állitotta ki.

Visszaemlékszem egy alkalommal Nagyváradon az Amsel vendéglőben Aguda gyülekezet volt és mint vendég részt vettem. A vezető szónok a heti haftórából a Mizráchi ellen buzditotta hiveit, mondván „Vegyetek kardot kezetekbe és öljétek testvéreiteket". Vagyis az a szellem, mely annak idején Jósua és Kálév megkövezését kivánta. Érezni lehetett, hogy ebben a szónoklatban egy százalékny vallási eszmét sem lehet találni. De meggyőződtem, hogy ellenségeinkkel, ha nem is karddal és kővel harcoljunk (az Aguda receptje szerint) de semmiesetre sem kesztyűs kézzel, hiszen a Biblia és a szent Zohár szerint ők halálbüntetést érdemelnek. Csak Josuának és Kálévnak mondta az Ur: Szolgámat Kálévot jutalmazom meg, mert más szellem volt vele és utánam járt. Őt elviszem az országba és ivadéka örökségbe kapja Erecjiszráelt.

Nekünk, kik Erecjiszráelért dolgozunk, szellemünk azt sugja és mint Josuá és Kálév ivadékai tudnunk kell, hogy ellenségeink ámitásából használják a vallás fegyverét. Prédikációjuk Erecjiszráel ellen igazi alapja nem egyébb mint; *Üzleti érdek és hiuság.*

Selcer József, Jerusálem.

Ceire Mizrachi oradeai központjának felhivása, az összes Mizrachi ifjusági csoportjainkhoz.

Az executive egyik legutóbbi gyülése behatóan foglalkozott a „Népünk" helyzetével. A gyülésen jelenvolt összes tagok hozzászólása után arra az elhatározásra jutottunk, hogy a jövőben nagyobb gondot kell forditanunk egyetlen erdélyi magyar nyelvü és Mizráchi szellemben szerkesztett lapunk érdekében.

Ismerve a sajtó fontosságát minden mozgalomban, de különösen a mi mozgalmunkban igen nagy fontossággal bir a felvilágositó munka, mert csak a sajtó utján tudjuk mozgalmunk célját és lényegét kimeritően ismertetni, minden nemzeti alapon álló, de a Tóránkhoz hűen kitartó nagy tömeggel; ezért elhatároztuk, hogy a jövőben kötelességévé tesszük minden Mizrachistának és különöskepen minden ifju Mizrachistának, hogy terjessze lapunkat minél szélesebb körökben, hogy ezuton is közelebb hozzuk a vallásos zsidókat mozgalmunkhoz.

Feleslegesnek tartjuk ezen felhivás keretében annak a ténynek a leszögezését, hogy Erdélyben, ahol a vallásos zsidóság nagyobb tömegekben él és igy már eleve is megvan adva a lehetősége annak, hogy szent célunk Erecjiszráelnak a Thóra szellemében való felépitésében részt vegyenek. De épen ez az adottság kényszerit bennünket arra, hogy sajtónk utján minél nagyobb propagandát fejtsünk ki Erecjiszráel mielőbbi felépitése érdekében.

Lapunk ezen reá háruló kötelességének azonban csak ugy tud eleget tenni, ha terjedelme oldalszámban megduplázódik és héber melléklettel jelenik meg. Ez azonban csak ugy érhető el, ha ifjuságunk minél több előfizetőt szerez lapunk részére.

Ezért felhivjuk összes csoportjainkat, hogy szerezzenek minél több előfizetőtt a „Népünknek", továbbá értesitsék lapunkat a városokban előforduló zsidó, de különösképen mizrachista eseményekről, hogy ezáltal valójában az erdélyi Mizráchi mozgalom tükre legyen a „Népünk".

A lapunk fejlesztése a mi munkánkon mulik. Tehát ha akarjuk, hogy nagyobb oldalszámban jelenjen meg, továbbá, hogy héber melléklete is legyen, akkor haladéktalanul lássunk a munkához és bizonyitsuk be, hogy lapunk rövidesen egyetlen zsidó ház asztaláról sem fog hiányzani.

B'birchát Tórá V'ávóda, az executive megbizásából

Neumann Móse szerv. ref. — **Just Móse** elnök

Szabadságünnep....

Az örök zsidó tragédia. Már akkor kezdődött. Egyiptomban a szabadság kenyerének megsütését nem várhatták meg. Sebtiben mentek a szabadság elé. Rohantak ki a pusztába és negyvenéves vándorlás következett, mig elértek az igéret földjére...

S azóta mindég. Szolgaság, keserves kinlódások után ha jön egy kis szabadság, ha uj Mózesek mutatják az utat, akkor ujból jön a kovásztalan kenyér, hiszen soh' sincs idő a megsütéshez és ujból a pusztai vándorlás következik, sokáig, sokáig; mig elérkezik talán az Igéret földje...

A zsidóság tragédiája ez. Más népnek életében ha egyszer megjön a sóvárgott szabadság, nyugodtan megsütheti kenyerét, gyarapszik is a kenyér, van egyetlen nagy mithosza és hymnusza a szabadsághoz és szabadságról. Évszázadokig merit belőle erőt és kitartást.

Nekünk is van hymnuszunk, nekünk is van szabadulásunk, abból az időből mikor elhagytuk a szolgaság országát, hol piramisokat emeltünk hatalmas Fáráóknak... A Fáráók mumiák lettek, mi közben megkaptuk a sinai-hegyi kinyilatkoztatást, adtuk százmilliónak az Egyi-tenhitet, átformáltuk az egész világ erkölcsi arculatát és — szabadulásunk dalát, még most is a *szolgaságban énekeljük el.* Megyünk-megyünk évezredek óta kifelé Egyiptomból, vándorlunk, pusztákon, szenvedéseken át, hátunkon a megnem-sült kenyér, szánkban a keserüség gyökere, szivünkben generációk sóhaja és kinlódása; és előttünk az Igéret földje még mindig délibáb...

Hát meddig, meddig még? Nem lesz soha vége a vándorlásnak, nem lesz soha nyugalmunk? Csak mindég menni, menni, népek között, a megnemértés pusztájában és hordozni hátunkon az elhivatottság keserüségét?

Meddig, meddig még?... Szabadulásunk csak látszólagos. Még mindig a Fáráók piramisait épitjük, más népek szolgái vagyunk, görnyedünk a megélhetés, a boldogulás súlyos balasztjával hátunkon és előttünk még a vándorlások hosszu szenvedése vár...

Meddig még? Ki ad erre választ?

Az Igéret földje integet. Sok közülünk még mindig a húsosfazék mellett akar ülni. Még mindig többre becsüli a szolgaságot mint a szabadságot. Csak más népek gúláit akarja agyával és kezével épiteni. S amott vár a mi Szentföldünk. Az Igéret földje.

Rajtunk mulik, hogy odajussunk, I-tenen és rajtunk. Széderestén emlékezzünk. Emlékezzünk, hogy nincs még vége a szolgaságnak, bár kijöttünk a szolgaságból akkor, *de még mindig ott vagyunk.* Kijöttünk és a pusztában vagyunk...

Csak egy ad erőt és kitartást! Az, hogy a zsidóság bejut az Igéret földjére. Addig pedig esszük tovább a keserüség kenyerét... a kovásztalan kenyerek ünnepén...

L. Z.

PHÖNIX
ÉLETBIZTOSITÓ TÁRSASÁG — WIEN

Alapittatott 1882. évben.

Romániai igazgatóság: BUCURESTI, BULEV. ELISABETA No. 10
Erdélyrészi Ellenőrző Iroda: CLUJ STR. NICOLAE IORGA 16.
ORADEAI VEZÉRKÉPVISELET: **ORADEA, STR. DIMITRU CANTEMIR 2.**

Vezérképviseletek: Arad, Braşov, Cluj, Cernăuţi Chişinău, Mediaş, Oradea, Sătmar, Sibiu, Târgu-Mureş, Timişoara

Biztositási állomány 1929 junius hó végén: kb. 50 milliárd lei.
Biztonsági alapok 1928. év végén . . . . . 5.7 „ „
Dij- és kamatbevételek 1928. évben . . . . . 2.3 „ „

A társaság müködési területe: Ausztria, Belgium, Bulgária, Csehszlovákia, Egyptom, Franciaország, Görögország, Hollandia, Jugoszlávia, Lengvelország, Magyarország, Németország, Olaszország, Palesztina, Románia, Spanyolország, Tunisz Törökország.

A Phönix az egyedüli társaság, amely a K. K. L. jeruzsálemi főirodájával az egész világra kiterjedő hatállyal kedvezményes szerződéses viszonyban van.

Támogassuk a zsidó ipart

A Franck pótkávé jólmegszervezett tőkéje, dacára annak, hogy a zsidósággal nem szimpatizál, de pénzével elérte, hogy zsidó rabbik hechserével befurakodjék minden háztartásba. Ez lehet a hechsert adó rabbi és a Franck gyár közös üzlete, melyen ez a numerus nullust követő cég sokat keres, de semmi köze a zsidósághoz.

Viszont egy, az alkalmaztatásnál törekvő, vallásos zsidó tulajdonát képező, igazi zsidó vállalatot, az érmihályfalvai *Beck* pótkávégyárat nem támogatják eléggé. Tekintettel arra, hogy a **Beck** pótkávé minőségben, árban, legalább is oly jó, mint a jó bereklamirozott Franck és kiváló nagy rabbijaink ajánlják, kötelessége minden zsidó testvéreinknek, hogy ezen csupán zsidó munkás családoknak és zsidó alkalmazottaknak kenyeret adó igazi zsidó vállalatot támogassa. Hiszen a Franck gyár egyetlen zsidót sem alkalmaz, csak az üzletéhez szükséges mesgiáchokat. *Zsidó testvéreinket, véreinket támogatjuk és azok megélhetését tesszük lehetővé,* ha oly zsidó munkásokat foglalkoztató, zsidó iparvállalatot támogatunk, mint az érmihályfalvai **Beck** pótkávé gyárat. (Szerk. megjegyzése: Tájékozásul közöljük, hogy ez nem fizetett reklámcikk, hanem lapunk vezetőségének őszinte zsidó meggyőződésből fakadó véleménye.)

BÁRMILYEN
RÖNKÖT
BÉRVÁGÁSRA
olcsón elvállalunk
Oradea, Str. 20 Aprilie 37. volt Stern fűrésztelep.
TELEFON: 9-93

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Miniatürök.

Majmonides

Thomas Carlyle, a kiváló angol iró, a nagy hősök és zsenik imádója irja, hogy bár a világ mondja, hogy a saját szolgái szemében senkisem nagy, de ennek nem a nagy ember az oka, hanem a szolga a szolgai lelkével. Annak a korszaknak, amely nem tudta eléggé értékelni nagy embereit, bizonyára sok szolgája volt. Mert a zseniális nagy ember becsesebb a világ összes kincseinél. Carlyle azt hiszi, ha az angoloknak választaniok kellett volna India és Shakespeare között, akkor inkább lemondtak volna Indiáról?! (Ebben a megoldásban a zarándok Ghandi is szivesen belenyugodnék..) A régi hires Görögország már csak a multé, de dicső emléke most is él Homeros művei által.

Most van a zsidóság egyik legnagyobb büszkeségének, a világhirü Majmonides (Rambam) halálának 725. évfordulója. Majmonides mind elsőrendü csillag tündököl most is a zsidó irodalom és történelem égboltozatán. Halhatatlan művei már sok tiszteletet szereztek nekünk az egész művelt világban. Az egész zsidóság rajongérte és könyveiben csillapitja lelkiszomjuságát és igazi vigaszt talál sok gyötrelmének. Mint a pusztai oázisok a vándort, mint a Beethoven szimfóniák a zeneértőt, ugy felviditik Majmonides tanai a busulókat, az elfásultakat és a kétkedőket. Mivel róhatjuk le hálánkat ennek a nagy gondolkodónak és tiszta jellemnek? Más népekkel szemben, mi nagyjaink emlékét, hálaérzésünk és rajongásunk jeléül, nem szobrokba szoktunk megörökiteni, hanem műveik tanulmányozásával és eszméik terjesztésével. Legyen tehát most a mi jelszavunk „Vissza Majmonideshez"! Tanuljuk intenzivebben az ő remekműveit, kövessük szentkötelességként, a bennök levő törvényeket, jó tanácsokat és erkölcsi gyöngyöket és az ő puritán, nemes élete legyen a mi legbecsesebb eszményképünk és utmutatónk!

Balfour

Gyászol a zsidó nép, siratja egyik legjobb barátját és jóltevőjét, Lord Balfourt. Szomoru dolog a halál és nagy csapás a halot családja és barátai részére is, de még nagyobb a fájdalom, ha a meghalt pótolhatatlan ürt hagyott maga után. Balfour olyan időben hagyott el minket örökre, mikor mi leginkább rá voltunk szorulva az ő vigasztaló szeretetére és befolyásos segitségére. De lehet, hogy a világ Gondviselője akarata célzatosan nyilvánult meg ezen a tetten is. Bölcseink mondják, hogy Chizkija, Judea bölcs királya elrejtette az akkor elterjedt, nagy népszerüségnek örvendő „orvosságok könyvét" (Széfer Refuót), mert általa a betegek meggyógyulhattak, anélkül, hogy az Egek Urához fohászkodtak volna fájdalmaik csillapitásáért. De ezen könyv eltüntetésével, visszatért a nép hite és reménye, egyetlen segitőjéhez I-tenhez.

Balfour a zsidóságnak szintén az ő „orvosságok könyve" volt... Általa és deklarációja által sok zsidó testvér megfeledkezett róla, hogy Palesztina felépitése mindenekfölött I-tentől és a zsidó néptől függ. Most tehát elérkezett már az idő, hogy végre mindnyájan őszintén bevalljuk, hogy szent országunk felvirágzásához szükséges I-ten áldása és saját áldozatkészségünk.

A Zsidó Lear!

Könnyek hullottak szemeinkből olvasván gyermekkorunkban Shakespeare Lear-Királyát. Mennyire fájt nekünk a szerencsétlen Lear szomoru sorsa. Hisz ő egész birodalmát két idősebb leányára, Reganra és Gonerilra hagyta. Végül ezek a csalfák és képmutatók elkergették összetört öreg apjukat, ugy hogy ennek a kietlen pusztában, eszelősként kellett keseregnie és jajgatnia, mondván, hogy egy viperafog sem szur olyan élesen mint a gyermekek hálátlansága. És erre fellázadt akkor egész gyermeki ideálizmusunk, hogy annyi gyarlóság és gonoszság is létezik a mi oly szépnek és jónak elképzelt világunkban... L'histoire se répete... Ime megelevenedik szemeink előtt ujból és a valóságban Lear király tragédiája még pedig zsidó szereplőkkel és a komunista Oroszországban.

Az ITA jelenti ugyanis most Minskből, hogy az ottani hires ősz rabbi Bloch, kénytelen volt beperelni a biróságnál öt jólkereső leányát, hogy őt, aki munkaképtelen, az orosz törvények szerint, anyagi támogatásban részesitsék. De kedves leányai mondják, hogy mivelhogy ők szabadgondolkodók, tehát nem támogathatják ősz rabbi apjukat, mert akkor azt jelentené, hogy a vallást támogatják. Szóval a „nemes" proletárleányok szégyelik apjuk „alacsonyrendü" foglalkozását, mivel az a zsidóság rabbi, lelkipásztora, és mivel hogy az olyan főbenjáró bünt követ el, azért éhhalála által akarják siettetni az égi paradicsomba való jutását...

És ezek közt még egy Cordelia... sem akadt, hogy legalább ő egy kis szánalmat érezzék a szenvedő Lear rabbi apja iránt.

Igy mételyezik meg a zsidó kommunista vezetők az ifjuság lelkét téves tanaikkal és erőszakosságaikkal. Hát kihalt-e már bennök teljesen a zsidó erkölcsi érzés es a becsületesség? Hisz mikor egy hajó a tengerbe sülyed, akkor mindenek előtt a gyermekeket mentik meg a mentőcsónakokkal; viszont Lenin országában mindenek fölött a gyermekeket sülyesztik be a materalizmus és atheizmus mély mocsarába. De reméljük, hogy ezek a Jázonok és Meneláoszok ráakadnak majd uj Makkabeusokra is és akkor nagy lesz a felelőségrevonás és uj szabadságünnepek fogják jelezni a zsidóság ujjászületését. *Koffler Mózes, Sighet.*

Szerkesztői üzenetek

— *Érdeklődő rabbi.* Rabbijaink szórványosan kaptak ez ideig is a Kultuszminisztériumhoz intézett kéréseik alapján némi államsegélyt. Utóbb ezen járandóságuk a hitközségeknek jutatott kultuszsegélyből le lettek vonva. Bővebb felvilágositást külömben is a Központi Irodától kaphat.

— *Dorktorné Szilágycseh, M. H. Ungvár.* Cikkeik legközelebbi számunkban jönnek.

Saját érdekében lépjen be a

„KÖZÉRDEK"-be,

1. mert: a Közérdek cégeinél teljes bizalommal vásárolhat
2. mert: a Közérdek könyvecskével a legolcsóbb készpénz árakban részesül.
3. mert: a Közérdek cégei Önnek hét és félhavi gondmentes áruhitelt biztosit anak.
4. mert: a Közérdek-be ha belép, ugy családját minden gondtól mentesiti.

A „KÖZÉRDEK" könyvecskéje tehát értéket képvisel; igyekezzék belépni a „KÖZÉRDEK" tagjai sorába.

Felvilágositást nyujt: a „KÖZÉRDEK" központi hivatala Kőrös-ucca 1. szám.

Mittelmann Jakab bornagykereskedő ORADEA Cuza Voda 2 ajánlja uradalmi fajborait כשר של פסח Küküllőmenti különlegességek

VEGYILEG fiszfii mos vasal! férfi és női ruhákat Fehérnemü, gallérmosást is vállal BORGOS vegytisztitó Bazár épület Szinház oldal.

ANGOL SZÖVET megérkeztek különlegességeim felöltő és öltönyökre HACKMAYER úriszabósága Bémer-tér 2.

MIZRACHI ÉLET.

— A szilágycsehi Ceire Mizráchi legutóbbi tisztujitó közgyülésén a következő tisztikart választotta meg: Elnök, Silberger Lajos. Alelnök, Markovits Dezső, titkár és jegyző Jakobovits Miksa. Pénztárnok Frenkl Miklós. Templom gondnok és ellenőr Markovits Zoltán.

*

A Keren Erec Jiszráél sel Hámizráchi, bevételeinek jelentékeny részét forditja a Keren Tóráh Veavóda céljaira, ugymint:

Munkásotthonok létesitése a vallásos-nemzeti munkásság részére Erecjiszráélben.

Koser munkásétkezdék felállitása Erecjiszráélben.

A Poálé Mizráchi Kupath-Cholimjának (betegsegélyző) fenntartására.

A Poálé Mizráchi Kupáth-Milváh-jának (takarékpénztár) támogatása

Az Olim-Bonim vallásos-nemzeti munkásszövetkezet támogatása.

Gondoskodik a vallásos-nemzeti munkásság kulturális és gazdasági igényeinek kielégitéséről Erecjiszráélben.

Mizrachisták! Tegyetek eleget a kötelességeteknek! Adakozzatok a Keren Erecjiszráél sel Hámizráchira. Erdélyrészi Keren Erec-Jiszráél bizottság Oradea P. Mihai Viteazul 11-a.

*

Vasárnap ápriliis 13-án délután 4 órakor a Mizráchi helyiségben *Nussbaum* Sámuel, *Ráth* Efráim és *Molnár* Móseh somerparancsnok tartanak előadást a *székel nagy jelentőségéről.* Felkérjük az összes csoportokat és ifjusági szervezeteket, hogy a gyülésen feltétlenül jelenjenek meg.

— **A Nagyváradi Ceiroth Mizráchi csoportja** f. hó 20-án azaz vasárnap a Pészách ünnep utolsó napján d. u 4 órakor a Zs. N. Sz. helyiségében (Ullman palota) kulturdélutánt rendez, melynek egyik főeseménye a tagoknak felavatása és azon Chávéráknak, akik valamikor ezen egyesületnek tagjái voltak és férjhezmentek (Adonává) illetve a Ceiroth Mizráchi örökös disztagjaivá való kinevezése, mely alkalomra ugy az érdeklődőket mint a vallásos érzelmü leányokat és az összes cionista egyesületek tagjait ezuton hivja meg a vezetőség.

— **Felhivás.** Felkéretnek mindazon nagy és kis iparosok, (asztalos, lakatos, szücs, szabó és stb. üzemek), kik szombat megtartása mellett munkásokat óhajtanak fölvenni, ugy azt velünk haladéktalanul közölni sziveskedjenek. Cim: Mizráchi „Schomre Sabath" szekciója, Piata Mihai Viteazul 11/a. *Weisz Sáje* a „Schomre Sabath" bizottság referense.

Nagy husvéti harisnyavásár angró árakban Rippner Testvéreknél Piața Unirii (Kalenda mellett) A „KÖZÉRDEK" kötelékébe tartozunk, 7 ½ hónapi fizetésre szigoruan készpénz árak mellett.

WEISZ E. ZSIGMOND férfiszabó üzletét Rákóczy-ut 6 sz. alá Orsolya zárda épületbe helyezte át. Apolló drogériával szemben. A legnagyobb divatkreációk elsőrangu kiállitása Angol és Skót szövetekből. — Aki szépen s jól akar öltözködni, minden igényét elesőn kielégitheti e cégnél. WEISZ E. ZSIGMOND Oradea, Bulv. Reg. Ferdinand 6.

Trencheoat felöltők, 3 rétűek már 1750 leu tól

Férfi öltöny tiszta gyapju már 1950 leu tól

MENDEL ruháráruház, Bulevardul Regele Ferdinand 3. Bizalom bevásárlási hely.

Hirdessen a „Népünk"-ben

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școala - BCU Cluj-Napoca.

A széder.

— Peszachi elmélkedés a morajr mellett. —

Nincsen széderje (széder: — rend, sorrend, rendszer) a sávuothnak, nincs széderje a ros-hásánának, nincs széderje a szukkotnak, — de van széderje a peszáchnak.

Azt hiszem már egyedül ezzel is eléggé kidomboritotta népünk e sajátságos ünnepünk lényegét, jelentőségét, a benne rejlő gondolatot.

Mert nem a „máccáh, a máror, a hagadah" sőt még a „knédli" sem a fődolog peszáchkor, hanem egyesegyedül a széder. — Nem szoktunk vendéget hivni a máccot-hoz, a hággádá-hoz, de még a knédlihoz sem, hanem csakis — a széderhez. Mert a nép a maga egészséges eszével, a maga természetes ösztönével érezte és belátta, hogy „széder" nélkül, igenis, nem lett volna lehetséges ez az ünnep, nem lett volna lehetséges az Egyiptomból való szabadulás.

El lehetett fogadni „széder" nélkül a Tórát, lehetett megfogadni forditott sorrendben előbb a „megtesszük", azután a „meghallgatjuk" fogadkozást, majd nemsokára megfeledkezni mind a kettőről... Lehet széder nélkül vétkezni és megtérni... De még egyébb szertartások és szokások is elvégezhetők széder nélkül. Egybefoghatunk négy különböző, egymashoz nem tartozó növényt ugyancsak széder nélkül és együttesen rázogathatjuk, lengethetjük őket...

De lehetetlen széder nélkül szabadulni a rabságból, az elnyomatásból. A megváltás s szabadság kiküzdésére, elnyerésére első sorban s főképen erősen kiépitett és tökéletesen megkonstruált széder szükséges. És bizonyos, hogy Izráel fiai egyiptomi kivonulásuk előkészitésével talán természetük ellenére is, kénytelenek voltak jól s erősen szervezkedni, szigoru szédert tartani. Mert különben még most is Egyiptomban lennének...

Mily nagy kár, hogy mind ennek nyoma sincsen a Biblia elbeszélésében!

Beszélünk ugyan sokat az egyiptomi szabadulásról, sőt minél többet beszél valaki róla, annál dicséretesebb, bölcseink szerint. De én azt hiszem, hogy e sok, s minél több beszélés mellett sem mondjuk el azt, amit tulajdonképen el kellene mondanunk.

Az egyiptomi szabadulásunkról szóló történetek többnyire, sőt majdnem mind csak Fáraó királyról, az ő zsidóellenes rendeleteiről, makacsságáról és a reá mért sulyos csapásokról szólanak. Egyre csak azt olvassuk: „És mondá Fáraó . . ." „És parancsolta Fáraó..." „És állt Fáraó..." „És l-ten megnehezitette Fáráó szivét..." „Fáraó hallja majd..." Fáraó nem hallja..." megint Fáraó és ismét Fáraó, de alig tudunk meg valamit magukról Izráel fiairól, az akkori életükről, belső ténykedésükről s szervezkedésükről. Ez a lényeges része, amire ma nem kevésbbé vagyunk kiváncsiak, teljesen hiányzik.

És őszintén megvallva, ezek a Fáraóról szóló történetek vajmi keveset érdekelnek mostanában. Nem veszem Fáraót pártfogásomba, de hát mit is lehetett várni egy Fáraótól? — Ő ugylátszik az egész uralmat ugy, ahogy volt, mindenestül, cakkostul-pakkostul, az apjától örökölte és ő csak az apja nyomdokain haladt. Mi több, még az is lehetséges, hogy természeténél fogva nem is volt rossz, lelketlen. Mert az, hogy a zsidók irányában rosszindulatu volt, még nem bizonyit semmit. Hiszen tudunk fejedelemekről, királyokról, ismerünk uralkodókat, liberális szinezetüeket, (már amennyiben liberális lehet egy uralkodó), akik jóakarattal viseltettek minden nép iránt, de igazságtalanok s rosszak voltak a zsidókkal szemben. Sőt meglehet, hogy Fáráó komolyan hitte, sőt talán még szentül meg is volt győződve magáról, hogy ő szabadelvü, hogy bánásmódja egész viselkedése a zsidókkal szemben direkt liberális szellemű Hogy a zsidók épitik számára Pitomot és Rámszészt? Nos, mi van abban? Hiszen ingyen kapják hozzá a hozzá való szalmát! Hogy nehéz tégla és vályogvető munkát végeznek, hogy valamivel többet robotolnak? De hisz mindez csak még jobban nemesiti, edzi őket, szorgalomra serkenti őket, hisz a dolog csak még fokozza étvágyukat? Még akkor is mikor megvonta tőlük a szalmát, bizonyára jóindulatunak, jámbornak tartotta magát. Hiszen megengedte nekik a szalmaszedést Egyiptom egész területén! Holott megtehette volna azt is, hogy megtiltja nekik a szalmaszedést az egész országban és külön szalmaszedési körzeteket jelöl ki részükre. Szinte merem állitani, hogy Pitóm és Rámszész hivatalos rabbinusai hazafias ünnepi prédikációkban még dicsőitették is Fáráót, amiért nagy kegyesen megengedte a zsidóknak a szabad szalmaszedést... És a Ptáh Hotep-papok sajtóorganumában, a legelőkelőbb és a zsidók által legolvasottabb klerikális „Egyiptomi Szó" hasábjain kolumnás cikkekben figyelmeztették a hiveket, hogy csak a hivatalos körzetekből származó szalma van az ő hivatalos „hechser"-jükkel ellátva, miért is minden egyebünnen becsempészett szalma „isszur" alatt van s alkalmatlan a vályogvetéshez... Sőt rebecen-jeik bizonyára felkérettek, sogy vállalják a bálanyai tisztséget a Fáraó legelsőbb védnöksége alatt rendezett szalma-bálon és vállalták is.... — No de, szó ami szó, nem Fáraóról akarok itt elmélkedni és bizony elég kár, hogy megváltásunk története is olyan sokat foglalkozik vele. Van nékünk egy igen rossz s igen nem szép szokásunk, hogy mindig csak az okozatot s nem az okot nézzük. Minden bennünket érő bajnak s szerencsétlenségnek az ódiumát másokra szeretjük kenni. „És támadt uj király, aki nem ismerte Józsefet" és zsidóellenes rendeleteket bocsátott ki. Mit tehettek hát a zsidók? hogyan segithettek volna magukon? Siránkoztak és jajgattak „és görnyedtek a robotmunka alatt". Achásvéros király nagygyá tette Hámánt és Hámán gyűlölte a zsidókat. Mit tehettek hát a zsidók? Oka mindennek a Fáraó, a Hámán,... és nem akarjuk belátni, hogy Fáraó s Hámán csak előzetes és régibb okoknak a szükségszerü, következetes eredményei.

Már attól fogva, hogy Jákob és fiai Egyiptomba jutottak és nem akartak vagy nem tudtak ott kellően asszimilálódni, — már attól fogva szükségszerüleg kellett támadnia előbb vagy utóbb egy uj királynak, egy Faraónak. „aki nem ismerte Józsefet", aki kivételes törvényeket hoz a zsidók ellen. — Ha egyszer őseink számkivetésbe hurcoltattak Babiloniába és itt szétszórtan élvén a népek között, nem akartak, vagy nem tudtak asszimilálódni, hanem megtartották elütő szokásaikat és törvényeiket, akkor szükségszerüleg kellett idővel egy Hámannak támadnia... Ha egyszer őseink Rómába számüzettek, ha szétszórattak a római birodalom provinciáiba és nem tudtak a rómaiakhoz asszimilálódni, akkor szükségszerüleg jönnie kellett egy Konstantinnak, egy Justiniánusnak, majd más királyoknak és fejedelmeknek, akik mind a zsidók ellen fordultak s kivételes törvényeket hoztak ellenük.

Ilyen már a gáluth vastörvénye.

Az egyiptomi gáluth szerint hát nem az uj király uralmával veszi kezdetét, hanem azzal a nappal, hogy Jákob fiai elhagyták ősi otthonukat, hogy Egyiptomba menjenek. Az nap pecsételődött meg népünk sorsa.

És amiként az nap kezdődött a galuth, amikor Jákob s fiai elhagyták ősi hazájukat, — épen ugy az Egyiptomból való szabadulás is már aznap kezdődött, amikor Mózes először beszélt a népnek a megujhodásról, a megváltásról. Az, hogy még Egyiptomban voltak, hogy még robotmunkát kellett végezniök, mit sem változtat a tényen, sőt az sem, hogy a szabadság első szellőjének gyenge fuvallatára az elnyomatás még dühöngőbb méreteket öltött. A belső ujjászületés már utban volt, a szivbeli szabadság egyszer már kezdetét vette, utána pedig csak bekellett következnie előbb-utóbb a külső szabadságnak is. Akkor, amikor az első cionista egvesület megalakult Pitomban, vagy Rámszészban, már akkor megkezdődött az Egyiptomból való szabadulás és minél jobban növekedett az egyesületek és a tagok száma, annál közelebb volt a megváltás.

És ép azért nem érdekelnek engem annyira Fáraó és a rá mért csapások az egyiptomi szabadulás történetében, mint amennyire érdekel az akkori cionista szervezkedés. Nagyon szerettem volna megtudni, hogyan és milyen módon szervezkedtek, egyesültek akkor őseink. Sokért nem adnám az ilyen adatokat. De sajnos, épen ez a leglényegesebb rész hiányzik. Pedig nagy kár érte! Örök veszteség a társadalomtudomány számára a keleti ókorbeli szervezkedési s gyülekezési jogszabályoknak emez adalékhiánya.

De talán nincs is mit keseregnünk ez adatok hiánya miatt. Sőt egyrészt tán inkább a javunkat szolgálja. Mert ha a Tóra megemlékezett volna az akkori választási ügyrendről és szervezkedési szabályokról, nos, akkor ez a rendszer is bekerült volna a vallási parancsok és tilalmak kodexébe és „Sulchán Áruch"-unk igy egy ujabb külön résszel komplikálódott volna, kiséretében a „fegyverhordozói" seregével, a sok kisérő kommentárral és decizorral, melyek mint részletesen tárgyalták volna az egyesülési és választási „háláchá"-kat, eljárási jogszabályokat. Mielőtt valakit megválasztanánk elnöknek, vagy egyesületi tagnak, el kellene őt vinnünk előbb a rabbi elé, aki azután a Sulchán Áruch alapján hozná meg a pilpulisztika „finom auftuer"-jeivel alátámasztott és az idevágó responzumok garmadájával igazolt döntését és ugy határozna a jelölt alkalmasságáról.

Másrészt azonban mégis csak károsnak s sajnálatosnak találom ezt a hiányt. Mert bizony mégis csak elkelne nálunk, sőt igazán alaposan ránk férne valami sulchán áruch-féle, ami szabályozná olykor választásainkat. I-tenem, de jó is lett volna, hogy ha a Tóra elbeszélései igenis megemlékeztek volna az egyiptomi szabadulás idején megtartott választásokról, szervezkedésről! — Mert tessék csak átgondolni az akkori események körülményeit: Fáraó kemény s szigoru király volt, büszke s gőgös előkelőségére, akinek „Góthai almanach"-jában nem is szerepelt a szolga héberek I-tene; népe, az egyiptomi nép, szintén ilyen volt, kemény s szigoru, egy méltó uralkodó méltó alattavalói; a robotfelügyelők sanyargatták a népet...; volt gyülevész népség; voltak harcias, keménylegény asszimilánsok, a nép nagy többsége, amelynek nem kellett a az uj szabadság és amelytől csak ugy menekedett meg az ősei multját nem feledő és jövőjét féltő, szabadságszerető része a népnek, hogy amaz egyszerüen „kipusztult a sötétség 3 napja alatt"; voltak veszekedő Dátánok és Ábirámok, akik odakiálták Mózesnek: „Ki tett téged urrá, biróvá mi fölénk?" És őseinknek mindezek ellenére mégis sikerült szervezkedni, egyesülni és Egyiptomot emelt fővel elhagyni. — Az volt csak igazán egy szervezet, ott voltak aztán igazi agilis szervezők, valódi lelkes cionisták, vérbeli szabadsághősök! Ott ám volt „széder", de még milyen széder!

Népünk tehát érezte az egyiptomi szabadulás sulypontját, a széder fontosságát és ezért nem helyez sulyt a márorra, a knédlire, hanem csakis a széderre.

Törekedjünk mi is hát minél tökéletesebb, minél erősebb, minél kiépitettebb „széderre", mert csakis az hozhatja a megváltást, a szabadságot.

Jicchak Arpáli

כשר של פסח

Az oradeai orth. izr. rabbinátus felügyelete alatt töltött husvéti papiamási „LITHYNIA" ásványviz kapható füszerkereskedésekben és megrendelhető a

Központi egyedáruságnál
Oradea, Str. Nicu Filipescu (Szarvas-sor) 23.
TELEFON: 1-76

Ami a zenében
d'Albert
Azt jelenti harisnyában
ALBERT
harisnyaház
Oradea, Nic. Iorga Zöldfa-ucca 1

Uj butorüzlet! Nagyváradi **Uj butorüzlet!**
müasztalosok Butoráruháza
Piata Unirii (Szt. László-tér) 12. Holdas templom mellett. Teljes lakberendezések a legegyszerübbtől a legkényelmesebb izléseket is kielégitően **termelési áron** (nem kereskedelmi áron)
Óriási választék! Kedvező fizetési feltételekkel

Nagy husvéti vásár
Klein Vilmosnál
Bulevardul Regele Ferdinand 3.
Női-, férfi- és gyermek-harisnyák, női selyem nadrágok és kombinék **eddig nem létezett olcsó árakban.**
Női- és gyermek-pulóverek **leltári árakban** lesznek árusitva.
Nézze meg kirakatáraimat!

Olcsó hét HOLLÓSNÁL
Legjobb tavaszi kalapok 300 leitól
Selyem nyakkendők 90 leitól
kaphatók

Tavaszi szőrmeujdonságok
megérkeztek.
LEICHNER szőrmeáruház
URI-UCCA 4.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

HIREK.

Felelős szerkesztő: WASSERSTROM SANDOR.
A „Népünk" cikkeinek utánnyomását csakis a forrás megjelölésével engedjük meg.

Naptár 5690.

Péntek: Niszán 13, április 11.
Szombat: Niszán 14, április 12.
Szombat bejövetele:
üzlet bezárás 6.45
gyertyagyujtás 6.50
Istentisztelet kezdete 6.55
Szombat kimenetele 8.—
Vasárnap, április 13-án Pészách első napja.
Vasárnap, április 20-án מזכיר (Mázkir).

Jom lejábásá...

Irta: Jehuda Hálévi—Ford.: Weinberger Fülöp

Uj éneket zengtek
akkor a Szabadok
Az nap hogy szikláva
meredtek a habok

S mig Nadmith léptei
elvesztek a marton
Szulamith bizódva
szökellt fel a parton

Látói csodálták
énekét dalolták
„Istene legfensőbb"
ellenségi vallták

Igy tartsd fenn lobogóm
népednek fölébe
Gyüjtsd be szétszórtjaim
mint kalászt kévébe

Kik Veled haladnak
jeleddel maradnak
vérükben öröktől
Neveddel tartanak

Im, a Te hű néped
viseli jelvényed
köntöse szélében
Isten szent nevében

Lásd örök hűségét!
Vagy kinek bélyegét,
jelét és pecsétjét
hordozza lényében?

Őt ujra haza vedd
többet el ne üzzed
Napja feltagyogjon
boruja elmultjon!

Barátid dicsértek
fohásszal kisértek
„Istenünkköz nincs hasonló"
Uj éneket mikor
zengtek a Szabadok...

Lapunk legközelebbi száma, a közbeeső Peszách ünnep folytán, az ünnep utáni pénteken, fog megjelenni.

— ***Felhivás lapunk előfizetőihez.*** *Felkérjük lapunk mindazon előfizetőit, kik az előfizetési dijjal hátralékban vannak, hogy hátralékos előfizetési dijaikat nehéz pénzügyi szonyainkra tekintettel kiadóhivatalunkhoz haladéktalanul átutalni sziveskedjenek, mivel csak ezen esetben teljesithessük zsidó kötelességünket.*

— **Tudnivalók Peszáchról.** *1.) Chomec eladás péntek d. e. 11-ig. 2.) Chomec legkésőbb d. e. fél 10-ig ehető. 3.) A második Kól Chámiró nem péntek, hanem szombaton, legkésőbb d. e. fél 11-ig mondandó el. 4.) Szombaton, erev pészáchkor és vasárnap, Peszách első napján csupán a pénteki tej használható.*

— **Eltünt metsző.** Az egész vidéket izgalomban tartó rémes eset történt Tiszaszalkán (Magyarország). Még a mult héten Schwartz A. tiszaszalkai metsző eltávozott hazulról egy közeli tanyára, amely hozzá tartozott, hogy ott vágjon és azóta nyoma veszett! Több gyermek atyja és a család a legnagyobb nyomorbau sinylődik. A csendőrség meginditotta a nyomozást, de eddig még eredménytelenül.

— **A munkácsi főrabbi Palesztinába utazik.** Mint Munkácsról jelentik, a főrabbi pészách után négy heti tanulmányutat tervez Palesztinába. Meg fogja látogatni a szent helyeket, elmegy Jeruzsálembe, Cefászba; Meronban jelen akar lenni R. Simajn ben Jajchói sirja mellett lefolyt ünnepségen; meg fogja látogatni az „Ari" sirját. Jelen elhatározására az indokot az adta, hogy a szentföldi rabbik nesztora, R. Selajmó Alfándri, e szentéletü aggastyán felszólitotta, e szavakkal: „baj jovaj berinó" (jöjjön örömben). A főrabbit hiveinek egy társasága kiséri utján.

— **A jesivák megerősitésére egy társaság alakult Palesztinába.** Már hosszabb idő óta indult meg az a mozgalom, amely a jesiváknak stabilabb gazdasági alapot akar biztositani. Eddig a jesivák fenntartását a külföldről jövő adományok biztositották, amelyek azonban sem az iskolák menetét, sem pedig a tanitók existenciáját zavartalanul megalapozni nem tudták. Több jesiva tett kisérletet, hogy narancskertek ültetésével szerezzen biztos anyagi bázist. Most társaság alakult, amelynek feladata lesz ezen kisérlet megszervezése és mint jelentik az „Éc Chájum" jesiva máris vásárolt földet narancsterületek közelében, hogy ott ültetvényt létesitsen.

Terjesszétek és szerezzetek előfizetőket *az erdélyi ortodox zsidóság egyetlen és legolcsóbb heti lapjának, a „Népünk"-nek! A „Népünk"-nek egyetlen zsidó asztalról sem szabad hiányoznia!*

-- **Makacs székrekedés**, vastagbél katarus, gyomorbaj, puffadás, vértorlódás, sárgaság, aranyeres csomók, csipőfájás eseteiben a természetes „Ferenc József" keserüviz, reggel és este egy-egy kis pohárral bevéve, rendkivül becses háziszer. Klinikai megfigyelések tanusága szerint a **Ferenc József** viz még ingerlékeny belü betegeknél is fájdalom nélkül hat. Kapható gyógyszertárakban, drogériákban és füszerüzletekben.

Az egyiptomi Bész-Din itéletei egyenjogu a birósági itéletekkel. Kairóból jelentik: Egyiptom külügyminisztere a napokban magához kérette Cháim Nachum effendi, országos főrabbit és közölte vele, hogy a külföldi konzulátusokhoz körlevél ment és ebben úgy instruálták az egyiptomi konzulokat, hogy az egyiptomi rabbinátus által hozott Bész-Din itéletek teljesen egyenértékűek és egyenjoguak az állami törvényszékek itéleteivel.

— **Narancs export Palesztinából.** A narancs mellett mind nagyobb jelentőséget nyer Palesztina exportjában a Grape-Fruit kivitele. Ebben a szezonban több mint 20 000 ládát szállitottak Amerikába és Londonba és tekintettel arra, hogy az ezzel narancshoz hasonló és közte és a citrom között átmenetet képező gyümölccsel beültetett terület állandóan növekedik, néhány év mulva 500.000 ládát fog a kivitel kitenni.

— **A Sáron völgyi telepesek szövetsége.** A Sáronvölgyi telepesek március elején tartott összejövetelükön elhatározták, a szoros együttmüködésnek egy szövetség keretében való megteremtését. A szövetseg feladata lesz a gazdasági és kulturális ügyek közös megoldása, valamint a kormánnyal és a hatóságokkal szembeni képviselet. A szövetség egyelőre a Sáron völgyének 8 zsidó telepéből áll.

— **Kilépett a felekezetjéből ortodoxiája miatt.** A hamburgi hitközség ugy van szervezve, hogy világi elöljárósága csak adminisztrativ teendőket végez, a hitközség kebelében belül pedig mindenféle irányzatok (reform, liberális, orthodox) vannak, külön intézményei és templomai. A mult hónapban az elöljáróság elhatározta, hogy passziv hitközségi választójogot ad nőknek. Emiatt az ortodoxia egyik képviselője nyilatkozatot olvasott fel, amelyben bejelenti, hogy családjával együtt kilép a hitközségből, mert benne az ortodox álláspont elnyomását és a hagyománytól megszentesitett vallástörvény mellőzését látja érvényre jutni. Hamburgban a hitközségből való kilépés — azonos a felekezetből való kilépéssel.

— **Narancstermelés kutatása Palesztinában.** A narancstermelés kutatására a Cionista Szervezet Rechobotban laboratoriumot állit fel. Az első pavillon már elkészült, a többi épületek még ez évben fejeződnek be. A szükséges területet a Keren-Kayemeth, az épületeket és felszerelést a Keren-Hajeszod bocsátotta rendelkezésre.

— **Életbelépett a zsidó hitközségi törvény.** A palesztinai hivatalos közlöny az „Official Gazette" március 1-én közli az Assefath hanivcharim jóváhagyott szabályzatát. Az Assefath hanivcharim (zsidó küldöttek gyülekezete) 71 tagból áll. A Vaad Leumi (Nemzeti tanács) egy hónapon belül megalakit egy választási bizottságot, amely az egész országban helyi bizottságokat alakit, amelyek az egyes pártok megbizottjaiból alakulnak. A választások ugyanazon a napon fognak lefolyni az egész országban. Általános, egyenlő, titkos és arányos választási rendszer alapján. Minden zsidó férfi és nő, ha 20 éves lett — választó joggal bir, ha a Kneszeth Jiszráel, listájába felvétette magát. Passziv választói joggal minden 25 éves zsidó férfi és nő bir, ha legalább egy éve az országban lakik és a héber nyelvet szóban és irásban birja. Nem kell palesztinai állampolgársággal birnia. Jelölő listákat 50 választóból álló csoport terjeszthet elő. Az egész ország egy választó kerületet képez, Az egyes listák töredékszavazatai figyelembe vétetnek.

— **Ber Toviah ujjáépitése.** Ber Toviah, az augusztusi zavargásoknál legtöbbet szenvedett koloniának ujjáépitése megkezdődött. Az első telepesek már megérkeztek az elhagyott telepre és meginditották a mezőgazdasági munkálatokat. Ezek az első telepesek a volt zsidó légió tagjai sorából lettek kiválasztva.

— **Anyák és háziasszonyok speciális instruálása Jeruzsálemben.** A jeruzsálemi „Nathán és Lina Strausz egészségügyi centrumban" legutóbb külön dietikai osztályt állitottak fel. Az uj osztály munkatervében élelmezési problémákról tartandó népszerü előadások, főzőtanfolyamok, valamint anyák és háziasszonyok speciális instruálását vette fel célkitüzésébe.

— **Palesztina január havi be- és kivándorlás statisztikája.** Január folyamán Palesztinába 550 zsidó vándorolt be, köztük 42 olyan turista, akinek a kormány eugedélyt adott a letelepülésre. A hónap folyamán 167 zsidó kivándorló volt.

Figyelem!

Mióta a zsidóságnak a százizü manna hullott az égből, nem volt oly szenzációja, mint az **orth. kóser** megbizható

KONZERVEK,

Libamáj pástétom. Liba hasché. Tyukpástétom. Máj pástétom. Marha gulyás. Székely gulyás. Csodálatos izü mind: az étmüvészet remekei. Számos elismerő levél.

KAPHATÓ **GROSZ HERMANNÁL Kapucinus ucca 5.**

Ugyanott כשר של פסח füszerek olcsón beszerezhetők.

A zsibói Poálé-Cedek purimi műsorestélye. A zsibói P. C. az elmult héten nagysikerü műsoros estélyt rendezett a Korona vendéglőben. A nagytermet ez alkalommal zsufolásig töltötte meg a közönség. A müsort Zöldi Manó konferálta igen szellemesen. Nagy sikere volt egy felvonásos zsidó vigjátéknak, melynek szerzője Róth Márton az ismert festőmüvész. A darabban sikerrel szerepeltek: Róth Márton, Berger Fülöp, Frank Béla és Schor Samu. Hegyesi Ferenc zsidó dalokat adott elő mély érzéssel és kitünő tudással. Breihár Pinkász, az „Elsőrangu fényképész" cimü humoreszkjével mig Rottenberg Márton, Frankovits Béla és Schlesinger Sárika „Peti cigány" c. bóhozattal értek el nagy sikert.

— **A párisi Brit Trumpeldor katonai kiképzés alatt.** (párisi levél). Jabotinsky revizionista szellemü ifjusági szervezetének első csoportja 1924-ben alakult Litvániában. Rövid idő óta Párisban is van Trumpeldor szervezet. Alkalmam volt beszélgetni az itteni csoport agilis vezetőjével Mr. Arnolddal, aki a következőket mondotta: Hat éve, hogy megalakult Jabotinskinek az ifjusági világszervezete, a Brit Trumpeldor. A világszervezet katonailag van szervezve és székhelye Rigában van. A Brit Trumpeldor főcélja a rendes cionista munkákon kivül, a katonailag való előkészités és chaluc telepek létesitése a zsidók által sürübben lakott országokban. A párisi Brit Trumpeldor katonailag való előkészités és chaluc telepek létesitése a zsidók által sürübben lakott országokban. A Párisi Brit Trumpeldor katonailag való előkészitését két francia hadseregbeli tiszt végzi.

— **A francia zsidók részvétele a délfranciaországi árviz károsultjainak segélyzésében.** Mint minden nemzeti szerencsétlenségben, most is a zsidók az elsők között vannak a mentési segélyakcióban. A katasztrófa hirére a párisi zsidó egyesületek rendkivüli ülést tartottak, amelyen elhatározták, hogy a Federatic 5000 frankot küld a károsultak segélyezésére. Ezenkivül irodát létesit, mely a segély akciót végezni fogja. Az eddigi gyűjtés eredménye jelentékeny.

S. E. Páris

— **Turisták érkezése Palesztinában.** A „Mauretánia" gőzössel 300 amerikai turista érkezett az országba. Köztük sok olyan amerikai zsidó, akik nagyobb tőkével rendelkeznek és azt az országban invesztálni óhajtják.

— **Április 23-án Nagyváradon ül össze a Nagyintézőbizottság.** A Kisintézőbizottság az utóbbi napokban megtartott ülésén elhatározta a NIB összehivását április 23-ra Nagyváradon. A NIB ülésén többek között a NIB be fogja jelenteni, hogy az Alapok központi szerveit nem lehetett megnyerni a 9. országrészi konferencia ama határozatának, mely szerint az Alapok és a Zs. N. Sz. koncentrációs irányitás alá kerüljön. Épp ezért a NIB az előállott uj helyzet következtében a Zs. N. Sz. költségvetését is hivatott lesz biztositani. A megnyitó ülés 9 órakor a Kereskedelmi Csarnok helyiségében lesz megtartva. Az ülés tárgysorozata a következő:

1. Elnöki megnyitó, tartja dr. Fischer József. 2. Szervezeti referátum, tartja Jámbor Ferenc. 3. A Szövetség költségvetésének meghosszabitása. Referens Dr. Ligeti Sándor 4. Kulturreferátum, tartja Klein Élijáhu. 5. Alijja-referátum, tartja dr. Szőnyi Géza. 6. Keren Kajemet referatum, tartja Péterffy Endre. 7. Keren Hajjeszod-referátum, tartja dr. Szőnyi Géza. 8. Ifjusági referátum, tartja Noszin Mór. 9. Politikai referátum, tartja dr. Fischer Tivadar. 10. Vita és határozathozatal.

Április 22-én kedden este a nagyváradi helyicsoport impozáns meetinget rendez, amelynek előadói dr. Fischer Tivadar, Vermes Ernő és dr. Weissburg Cháim lesznek.

— **Uj városnegyed Jeruzsálemben.** Az augusztusi eseményekkel kapcsolatban Jeruzsálemben felépitett uj zsidó negyedekhez most egy uj járul, amelyet a bucharai kolonia közelében épitenek fel. Egyelőre 45 házból fog állni az uj telep, de már opciót biztositottak nagyobb földvásárlások megtételére és ezzel a városnegyed nagyobbszabásu kiépitésére.

— **A londoni rádió Palesztináról.** A londoni rádióban Sir Herbert Sámuel Palesztináról tartott előadást

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

ZSIDÓ HUMOR.

Faraó és a kutya.

A dibnói Magidot kérdezték egy izben, hogy miért büntette meg Isten Fáraót, hiszen Faraó csak az isteni akararatnak volt végrehajtója — mint bölcseink mondják, — „Józsefet testvérei eladván, büntetésül szolgaságba estek".

A hires Magid a peszachi Agadah gyönyörü befejező részét citálta, hol fel van sorolva, mint eszi meg a macska a gödölyét, a kutya a macskát, a bot agyonüti a kutyát, a tüz elégeti a botot, a viz elotja a tüzet és igy tovább, mig mint legfelső hatalomhoz, Istenhez tér.

És a Magid kérdé, hogy bár a macskának büntetés jár, mert az ártatlan gödölyét megette, de miért büntettetik a kutya, hiszen a kutya csak a bünös macskát bünhödtette.

Igen ám — mondá a Magid — de miért tolta fel magát a kutya biróvá. Ez a Faraó esete is.

A lemetszett sajchet.

A bardicsevi sajchettal történt, hogy valami szabálytalanság miatt eltiltotta őt Rabbi Slajme Kluger a vágástól. Ez azonban nem nyugodott bele és próbált más rabbiknál a tilalom alól való feloldást keresni.

Sikerült is pártfogókat találnia és az egyik felkérte R. Avrohom Turker dobromili rabbit, hogy csatlakozék ő is a metsző visszahelyezéséhez R. Avrohom Turker erre igy felelt:

— Lehet, hogy a halacha szerint feloldhatnók a sajchetót tilalma alól, de a pészáchi Hagádában a Chadgadja történetében olvassuk, hogy jött az Uristen és levágta a halál angyalát, aki levágta a sajchetot, hogy levágta az ökröt stb., már most kérdés: helyes, hogy a halál angyala megölte a sajchetót, mert az levágta az ökröt, de a mindenható Uristen feltámaszthatta volna a sajchetot és nem kellett volna megölnie a halál angyalát? Ebből tehát az következik, hogy ha már egyszer lemetszették a sajchetot, nem szabad feltámasztani! Vagyis ha R. Slajme Kluger eltiltotta a vágástól, nem kell ezen változtatni.

A legenda szerint később csodás módon kiderült, mennyire helyén való volt az eltiltás.

A Rabbi haszkomeja.

A Rabbit felkeresi egy iróember s felkéri, hogy olvassa el munkáját és adjon hozzá haszkomet (ajánlólevelet).

A Rabbi átfutja a kéziratot s kisvártatva válaszól:

— Távozzál békében, nem adhatok ajánlást.

— Rabbi, nálad hagyom a kéziratot, olvasd el figyelmesen, aztán mondj véleményt.

— Isten ments, hogy itt fogjam munkádat. Este van, menned kell és az uton legyen veled a könyved.

— Nem értlek.

— Nem értesz? A Gemorában meg van irva, hogy az iró ember a rossz szellemek miatt nem mehet éjjel egyedül.

— Hol itt az összefüggés?

— Még mindig nem értesz? Pedig oly világosan beszélek. Ha könyved veled van s a rossz szellemek megtámadnak, felmutatod könyvedet és a gonoszok azonnal látják, hogy nem vagy igazi iróember és békésen folytathatod utadat, nem lesz bántódásod.

Rabbik, kikből a „Jid" hiányzik.

A reformrabbi találkozik egy fürdőhelyen a chaszid rabbival, kit megakart bosszantani. A chaszid rabbi, ki azonban rögtön felösmerte a „kollegája" által tervezett helyzetet, kérdi tőle: Tudod e, hogy mit értelmeznek a רבנים szó kezdőbetüi?

— Nem!

— Az értelme, — mondja a chaszid rabbi — רשעים בחייהם נקראים מתים

— És mit csinálsz a hiányzó „Jid" betüvel?

— A te hozzád hasonló rabbiknál a „Jid" (zsidó) általában hiányzik.

A szegény ember kesztosa.

A gazdag zsidó, ősi szokás szerint péntek este a templomban meghivott egy szegény öreg embert vacsorára. Hazamenet a gazdag észreveszi, hogy az öreg zsidót egy fiatalember követi. Midőn belepnek a kapun, a fiatal ember is bement. A házigazda ezt látva, szót se szólt, nem akart péntek este egy zsidót kiutasitani. Asztalhoz ülnek — a fiatal ember is helyet foglal, kezet mos és nekilát a vacsorának. A házigazda szót se szól, csak mikor felkelnek az asztaltól és az öreg távozni készül s a fiatal vele — kérdi meg:

— Ismered ezt a fiatal embert?

— Hogyne, a vőm. Nálam van kosztban.

Aki szalad a keresetétől.

Rabbi Jizchok Lévi Bárdicsever találkozott az uccán egy gyorsan siető emberrel.

— Hová olyan gyorsan? kérdé a rabbi.

— Szaladok a keresetem után! felelé a zsidó.

— Hogy-hogy? kérdi a rabbi. Hátha a kereseted nem előtted, hanem hátad mögött van. És te pedig szaladsz előle?

A nyomoruság küldötte . . .

A snorrer . . . ismert fösvény uzsoráshoz tér be és alamizsnát kér.

— Menj a fenébe. Nem adok.

— Ugy kell nekem, megérdemeltem a sorsomat, miért jöttem ide. Jöjjön csak az ide, aki engem küldött.

A fösvény uzsorás ezt hallva, éktelen káromkodásba fog:

— Hallatlan szemtelenség, ki merészelt téged ideküldeni: Jöjjön csak hozzám, majd ellátom a baját. Felelj, ki küldött téged ide?

— Ki? Hát a nyomoruság.

Ahol megforditott rendszer uralkodik.

Egy zsidó hitközség templomában szokásos volt, hogy a hivők a Tórát a kezükkel csokolták. Ellenben a nyitott Tóra előtt felajánlott adományokat elfelejtették fizetni.

A hitközség rabbija erre a szószékről következő dorgáló szavakat mondotta a hiveknek: „Szájjal szokás csókolni és kézzel adományozni." Ti azonban ezt ugy látszik, forditva értelmezitek.

Rabbi, akinél semmi sem lehetetlen!?

— A rabbinak a tengerre kellett szállnia és nem volt hajó a láthatáron. A rabbi nem töprengett, hanem elővette nagy zsebkendőjét, kiteritette, rálépett és a zsebkendőn átkelt a tengeren.

— Ugyan-ugyan, hogy lehetséges ez?

— Látod, hogy lehetséges.

„Apánk egy, de nem egy anyánk"

Egy állandóan vig társaság folyton gunyolta és szekirozta egyik vallásos hittsorsosát, ki nem volt hajlandó velük vigadni.

— Nincs nekünk egy apánk mindnyájunknak? — kérdezték tőle.

— Apánk egy, de nem egy anyánk — felelé flegmatikusan a vallásos zsidó, zsargon nyelven.

— Hogy-hogy?

— Ugy-hogy ami nektek „Mütter" (anya — ő héberül gondolta, ami annyit jelent, hogy szabad) az nekünk a legszigoruban tiltva van.

כשר של פסח
husnemü és szalámi áruk
kapható postán utánvétellel
legolcsóbb árak mellett
ALIMENT SZALÁMIGYÁR
ORADEA, STR. AVRAM IANCU 14.

Olcsó tüzifa
I. száraz cserhasáb . L. 390 || I. száraz bükkhasáb . L. 370
I. száraz gyertyánhas. L. 380 || I. száraz dorongfa . L. 330
Ezen árak méterenkint a telepen értendők
Házhoz szállitás méterenkint 30 Lei
Vulcan-fatelep Ugyanitt cser, gyertyán és bükk fa felvágott állapotban is kapható
Nagypiactér Közraktár mögött. Telefon 632

Bőröndkészitő üzemünket
a **Granária-telepre** helyeztük.

Az üzemet a legmodernebb gépekkel, szereltük fel. Módunkban áll a t. közönség legkényesebb igényeit kielégiteni. Készitünk mindenféle **bőröndöket** valódi Vulcan-Fiber és Hartpatte lemezből. Ugyszintén iskolatáskákat nagybani és kicsinybeni eladásra.
Vállalunk minden e szakmába vágó munkát és javitásokat a legjutányosabb árban és legpontosabb kivitelben. Rendelések üzemünkben valamint Piața Unirii 7 alatt levő fióküzletben eszközölhetők.
A t. vevőközönség szives pártfogását kérjük
Tisztelettel:
„W O L F"
industria de cufer - bőröndipar
ORADEA, STR. N. FILIPESCU GRANARIA ANLAGE

ÉRELMESZESEDÉS. LÉGCSŐHURUT ellen 6-8 héten át minden étkezés után megiszunk egy decilitert a magas jódtartalmu **Cigelkai „LAJOS"** vizből. **GYOMORÉGÉS, SAVTULTENGÉS és GYOMORFEKÉLY** ellen a jódos, sós hydrocarbonatos **Cigelkai „ISTVÁN"** vizből. (Már egy deciliter István-viz rögtön megszünteti a gyomorégést.) Váradon ugy a Cigelkai **„LAJOS"**, mint az **„ISTVÁN"** gyógyvizek **Janky Antal Utóda és ifj. Popper** előkelő cégeknél kaphatók. Rendeléseket felvesz: **Fischer Emil ügynökség,** Telefon: 9-62. Főlerakat Cigelkai jódos gyógyforrások vezér képviselete.: **Arineș, (Égerhát) Jud. Sălaj.**

בעכ כאפפעע של פסח
יודישע כינדער
בעניטצען זיא אין איהרעם
הויזהאלט נור דען נייען
בעכ כאפפעע

דערזעלבע איזט פארציגליך
אין קוואליטעט אונד זיא
פערהאלפען דאדורך איינען
יודישען פאבריקאנטען אונד
צאהלרייכע יודישע ארר
בייטער צור עקסיסטענץ.

Értesités!
Értesitem a nagyérdemü hölgyközönséget, hogy a legujabb modelljeim megérkeztek. A legujabban erkezett különleges **kosztüm** és **kabátjaim** a legkényesebb izlést is kielégitik. Fason készitést **legjutányosabb** árak mellett vállalok.
DEUTSCH NÁNDOR
Oradea, Szilágyi Dezső-u. 1. (Orsolya Zárda.)

A legszebb !! Zománcfényü gallérokat tisztitja a
KLEIN Gőzmosóda
Szent János ucca. 4.

RECORD
Cukorka és csokoládé
Gyári főlerakat
Str. Avram Iancu 17.

Acéllemez üzlet
Esslingeni ablak
REDŐNYÖKET
a létező legjobb kivitelben és legolcsóbb árban készitünk és szállitunk!!
ÁRAJÁNLATTAL DIJTALANUL SZOLGÁLUNK.
Halász Testvérek Redőny és lakatosárugyár
Oradea, Str. Cogălniceanu 16.
Telefon: 364.

EGYESÜLT RUM ÉS LIKÖRGYÁR. ORADEA
Telefon: 10-44 és 10-48
Mindennemü szeszesitalok **nagykereskedőknek** legelőnyösebb beszerzési forrása.
Szilvórium és borpárlat כשר של פסח

Nyomatott: RUBINSTEIN VILMOS könyvnyomdájában, ORADEA, Piața Mihai Viteazul (Nagypiac-tér) 11. Kiadja: WASSERSTROM SÁNDOR

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.